

דף לט.

עין משפט א.

אה"ע סימן קם פעיף ה

ה ו. נפלו לה נכסים בעודה שומרת יבם ואפי' עשה בה מאמר, מוכרת ונותנת וקיים שאין ליבם בהם כלום עד שיכנוס אותה, וה"ה אם נשארה אלמנה מן האירוסין, ונפלו לה בעודה ארוסה שמוכרת ונותנת וקיים, דלא עדיף יבם מבעל.

עין משפט ב.

אה"ע סימן קפח פעיף א

א א. אחרי שיבם את יבמתו הרי היא כאשתו ויכול להוציאה בגט ולהחזירה ^ל אם רצונו בכך.

עין משפט ג.

אה"ע סימן קפח פעיפים ה ט

ח ז. יבמה שלא היה לה כתובה או שמחלה כתובתה, היבם זכה בנכסי אחיו ומוכר ונותן כחפצו, וכשיכניסה יכתוב לה כתובה מנכסיו ^מ.

ט ח. יבמה שלא היה לה כתובה כי היתה אסורה על אחיו המת, והיא מותרת ליבם, אם רצה כונס ואין לה כתובה כדרך שלא היה לה מבעלה ^נ, ודינה עם יבמה בתוספת כמו שהיה לה עם בעלה, אבל אם לא כתב לה בעלה כתובה כלל, או שמחלה לו צריך לכתוב לה כתובה כדרך כל האלמנות.

הגה: ט. לא היו נכסים לבעלה הראשון יש לה מנה מהשני כדין אלמנה. ואם

ל. דסד"א כיון שגרשה אסורה עליו באיסור אשת אח, קמ"ל דמותר להחזירה. ממשנה יבמות ל"ט ע"א וכתובות פ"ב ע"ב וכרבי יוסי בר חנינא ביבמות שם.

מ. גם אם לא כתב לה יש לה כתובה מתקנת חז"ל. ב"ש.

נ. ולא שייך לחייבו כתובה מתקנה שלא תהיה קלה בעיניו להוציאה מאחר שבאה מכח ראשון ואין לה יותר ממה שהיה לה אצל ראשון, והתם כיון שאסורה היתה לו אדרבה תהא קלה בעיניו להוציאה, ב"ש סק"ז.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעטורים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477

היו לה בנות מן היבם אם כתב לה כתובה על נכסיו של היבם גם הכנות ניזונות מן האחים, ואם אין לה כתובה על נכסיו היבם אינן ניזונות מן האחין^ו, מ"מ האלמנה ניזונית כל ימי אלמנותה.

עין משפט ד. אה"ע סימן קסא פעיף ד

ד. מצוה על הגדול לייבם או לחלוץ, לא רצה או שא"א לו כגון שהיה נשוי אחותה, חוזרין על כל האחין זה אחר זה דרך גדילתן^ז, לא רצה חוזרים לגדול ואומרים לו עליך מצוה או חלוץ או ייבם, לא רצה כופין אותו לחלוץ, ואין כופין אותו לייבם^ח.

הגה: ה. נשבע הגדול שלא לייבם ולא לחלוץ, כופין אותו, ומ"מ מתירין השבועה, אע"פ שאינה חלה, משום מראית עין.

עין משפט ה. אה"ע סימן קסא פעיף ה

ה. אמר הגדול המתינו לי עד שיגדיל אחי הקטן, או שהיה אחיו חרש ואמר המתינו עד שיכריא, או שאם היה אח גדול ממנו במדינת היבם ואמר המתינו עד שיבוא, אין שומעין לו^ט.

ט. ואף אם הניח הראשון נכסים אין לבנות מזונות שהרי לא כתב לה אלא בנן נוקבין דיהוי לך מנאי, ואם יש לה כתובה על נכסיו היבם הרי הם ניזונות, כך כתב הרמ"א. והב"ש העיר דמהתוס' משמע דגם אם כתובתה על נכסיו בעלה השני אין להם מזונות ע"ש.

(מכאן עד סוף סימן קע"ו לא הוספתי דבר ולא חיסרתי דבר מדברי השו"ע והרמ"א, כי כמעט ולא נכתבו על כך מפרשים ועל מנת שלא לחסר מקיצור שו"ע זה הבאתים כמות שהם, דברי השו"ע בחלק העליון ודברי הרמ"א בהגהות חוץ מכמה תוספות.)

ע. ממשנה דף ל"ט ע"א. וכ"כ התוס' שם, ולא כהרמב"ם דס"ל דאחר שלא רצה הגדול לייבם הרי כולם שווים, ואם השני רוצה לייבם והיא אינה רוצה להתייבם אלא לשלישי הקטן ממנו דינה כמורדת, וכן הוא דעת הרשב"א, כ"כ הב"ש.

פ. אף למ"ד שמצוות יבום קודמת, אין כופין לייבם דאין אדם דר עם נחש בכפיפה אחת, ב"ש.

צ. ה"ה במדינה אחרת כל שחלוקה בלשון אחרת, לאפוקי אם הוא במדינה זו שממתינים לו, אבל בב"ח הביא מעשה שהיה עם יבם קטן ויבמה שהיו בעיר פריז והגדול היה

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

עין משפט ו.

אה"ע סימן קסא פ"ד ו

ו. לא רצה הגדול לייבם אלא לחלוץ, והקטן ממנו רוצה לייבם, ביאת הקטן עדיפא, אבל אם אין שניהם רוצים לייבם, חליצת הגדול עדיפא ק.

הגה: ח. אם היא אינה חפיצה ביבום רק בחליצה, חליצת הגדול קודמת לרצונו של הקטן לייבם, ובזה"ז מצוות חליצה קודמת כמבואר בסי' קס"ה כמו שהביא הרמ"א שם.

עין משפט ז.

אה"ע סימן קסא פ"ד ד

ע"ן לעיל עין משפט ד

דף לט:

עין משפט א.

אה"ע סימן קסא פ"ד ו

ע"ן לעיל דף לט. עין משפט ו

עין משפט ב.

אה"ע סימן קסא פ"ד א

א. מצוות יבום קודמת^ר, ואם אינה רוצה להתייבם לשום אח בלא טענה מספקת דינה כמורדת^ש. וי"א דמצוות חליצה קודמת, ואין לה דין

רחוק מפריז, אפ"ה כפה מהר"י מינץ את הקטן לחלוץ, כלומר דאם אין ליבמה להשכיר שליח לשם להודיעם אין ממתנין. ע"ן בב"ש.

ק. מ"מ אין כופין לגדול מאחר שהקטן רוצה לחלוץ, כ"כ הרי"ו בשם הרמ"ה, והטור לא כתב דכופין לגדול, ואם לגדול אשה, אז חליצת הקטן עדיפה, וע"ן בב"י סי' קס"ה מש"כ בשם הריטב"א, כ"כ הב"ש ס"ק ז'.

ר. טור בשם הרי"ף והרמב"ם כחכמים בברייתא יבמות ל"ח ע"ב, וכ"כ הריב"ש בתשובה סי' תק"ט בשם כל האחרונים ושהוא הנכון, וכתב בסי' ע"ג שאפי' לדברי הפוסקים שמצוות יבום קודמת, אם היבם נשוי לכו"ע מצוות חליצה קודמת וכך פסקו שאר פוסקים. והיום אין נוהגים ביבום כלל.

ש. וכן אם הגדול רצה לייבם והיא אינה רוצה יש לה דין מורדת.

מורדת אם אינה רוצה להתייבם **ת**.

הגה: **ב.** אין כופין היבם לחלוץ אם אומר שרצונו לייבם, אבל יכולים להטעותו ולומר לו חלוץ לה ע"מ שתתן לך מנה, רק יזהרו שלא ישלישו הכסף ביד שלישי, כי א"א לומר אח"כ משטים היינו כך.

הגה: **ג.** גם אם שניהם רוצים ביבום אין מניחים אותם, אא"כ ניכר וידוע שמכוונים לשם מצוה. וי"א דאם יש לו אשה אחרת כופין אותו **ב** ומנדין אותו עד שיחלוץ לה. וי"א דאפי' אין לו אשה אחרת, אם אינם מכוונים לשם מצוה, או שהוא רוצה לייבם והיא אינה רוצה, ואין יכולים להטעותו כופין אותו עד שיחלוץ לה. והמנהג שאין כופין כלל לחליצה אם אומר שרוצה לייבם, אבל אם אומר שאינו רוצה לא לייבם ולא לחלוץ, כופין אותו לחלוץ.

עין משפט ג.ד. **אה"ע סימן קסח סעיף א**
עיין לעיל עין משפט ב

אה"ע סימן קסא סעיף ו
עיין לעיל דף לט. עין משפט ו

עין משפט ה.ו. **אה"ע סימן קסט סעיף א**

א. מצות חליצה בג' דיינים ישראלים, ושלא יהיו קרובים זה לזה ולא ליבם וליבמה **ג**. ואפילו הם הדיוטות, רק שידעו להקרות את היבם

ת. רש"י וכמימרא דרב שם אין כופין, וכמסקנת הגמ' בכתובות ס"ד ע"א דאין כותבין איגרת מרד על שומרת יבם, וכ"כ התוס' שם דהלכה כאבא שאול בשם ר"ת. וכסתם משנה דבכורות דף י"ג ע"א ושגם ר"ח חזר בו ופסק דמצוות חליצה קודמת, וכ"כ הרא"ש בפסקיו שם בכתובות, וכן הוא בירושלמי בפ' מצוות חליצה, במשנה יבמות דף קי"א ע"ב. וכן נוהגים היום.

א. סעיף ב' וג' מהרמ"א, וסעיף א' בשו"ע ע"ש, ועיין בב"ש ס"ק א'.

ב. אפי' בשוטים, ב"י בב"ש. ועיין בשו"ת יביע אומר ח"ה סי' י"ח.

ג. ואפי' שנים נשואין ב' בנות אחין, לא יהיו זה עם זה. אבל שני בשלישי, כשר, ת"ה סימן רכ"ה.

והיבמה. ואם חלצה בפני עמי הארץ שאינם יודעים להקרות, כשרה.

עין משפט ז.

אה"ע סימן קפ"ט פ"ה ח

ח. צריך שיכירו שהוא אחי המת, ושהיה בעולמו, וזאת היא אשת המת; ואפי' אין כאן אלא עד אחד שמעיד עליהם, או אפילו קרוב או אשה או עבד או שפחה או קטן שהוא מכיר ונכון, נאמן בכך.

אה"ע סימן קנ"ז פ"ה ב

ב. ג. אפי' קרוב, או אשה ועבד, או קטן שהוא מכיר ונכון, נאמנים לומר זה אח פלוני וזו היא יבמתו, וחולצין ומייבמין על פיהם ^ד.

עין משפט ז.

אה"ע סימן קנ"ז פ"ה א

א. מת אחיו מאביו ולא הניח זרע של קיימא, מצווה לייבם אשתו האלמנה אפי' מן האירוסין.

^ד. יבמות ל"ט, ואפי' עד מפי עד נאמן וכל הפסולים כשרים אף בלא מסל"ת, אבל עכו"ם אף במסל"ת אינו נאמן דלא האמינוהו אלא בעגונה. העד שאמר שהיה לו אח, והוא עצמו אמר שמת האח נאמן, דהפה שאסר הוא שהתיר, כ"כ הב"ש.